

การเรียนรู้รูป ๗ ของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย

เดวิช เสวตไอยาราม

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษาการเรียนรู้รูป ๗ ของผู้เรียนชาวไทยระดับต้น เพื่อวิเคราะห์ลำดับความยากง่ายในการผันคำกริยาให้เป็นรูป ๗ ของผู้เรียนชาวไทยและอภิปรายสาเหตุที่ส่งผลนั้น กลุ่มตัวอย่างคือผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นระดับต้นจำนวน 38 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบให้ผันคำกริยาเป็นรูป ๗ เนื้อหาประกอบด้วยคำกริยาทั้งหมด 48 คำ (คำกริยา 12 ชนิด ชนิดละ 4 คำ) ผลการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมประมวลผลทางสถิติ Decision Tree พบว่า ผู้เรียนชาวไทยผันคำกริยาที่ลงท้ายด้วย -u และ -tsu ได้ง่ายที่สุด ขณะที่คำกริยาที่ลงท้ายด้วย -ru -iru และ -kuru เป็นคำกริยาที่ผันได้ยากที่สุด จากการที่คำกริยาในภาษาญี่ปุ่นลงท้ายด้วยเสียง ru เป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดความสับสน ผู้เรียนชาวไทยจึงได้สร้างกฎบางอย่างเพื่อจัดการกับความซับซ้อนนั้น เช่น การตัดเสียง “ru” ทิ้งแล้วเติมรูป ๗ เข้าไปด้านหลัง หรือการนำสิ่งที่ได้เจอบ่อยๆ ในบทเรียนหรือการสนทนาจากครูผู้สอนมาประยุกต์ใช้เวลาผันเป็นรูป ๗

คำสำคัญ: การผันรูป ๗ ชนิดของคำกริยา ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย แบบทดสอบให้ผันคำกริยา

Acquisition of te form by Thai Learners of Japanese

Tewich Sawetaiyaram*

National Institute of Development Administration

Abstract

This present study investigates how Thai basic learners acquire the acquisition order of te form and which factors have an impact on the learning of te form. Informants were 38 students at a basic level. 48 different verbs (12 verb types, 4 words for each type) were selected to ask these learners to complete a verb completion task. The data were then analysed by Decision Tree. Analysis indicates that the verbs which end with the – *u type* and – *tsu type* were most performed in te inflections and the most difficult te inflections were the verbs which end with the – *ru type*, – *iru type* and – *kuru type*. The study concludes that there are a lot of Japanese verbs that end with the – *ru* sound and this made Thai learners confused. To resolve this problem, the learners tried to generate some principles such as deleting – *ru* and put te at the end of a verb to conjugate the te form or using their background knowledge which gained from reading a text or hearing their teacher's use in the classroom.

Keywords: te inflections, Verb types, Thai learners, Verb completion task

* Corresponding author's e-mail: sawetaiyaramtewich@gmail.com

1. บทนำ

ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาที่มีโครงสร้างทางไวยากรณ์หลายอย่างต่างจากภาษาไทย การที่คำกริยาภาษาญี่ปุ่นสามารถผันเป็นรูปต่างๆ ได้คือความแตกต่างอย่างหนึ่งระหว่างสองภาษานี้ เมื่อกล่าวถึงการผันคำกริยาในภาษาญี่ปุ่น การผันคำกริยาให้เป็นรูป て เป็นหัวข้อไวยากรณ์หัวข้อหนึ่งที่ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนรู้ตั้งแต่ช่วงแรกๆ เนื่องจากคำกริยารูป て เป็นรูปที่ใช้เชื่อมกับสำนวนไวยากรณ์ระดับต้นต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นรูป てください (ขอร้องให้ช่วยทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง) รูป てもいい (ขออนุญาต) รูป てから (แสดงลำดับของการกระทำ) หรือรูป ている (กล่าวถึงกริยาที่กำลังกระทำหรือบอกสภาพ) เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่า หากผู้เรียนไม่สามารถผันคำกริยาเป็นรูป て ได้อย่างถูกต้อง ก็อาจส่งผลทำให้สื่อสารกับคู่สนทนาได้ไม่ราบรื่น

อย่างไรก็ตาม การผันคำกริยาให้เป็นรูป て ไม่ใช่เรื่องง่ายสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ (坂本, 1993; 長友, 1997) เนื่องจากคำกริยาภาษาญี่ปุ่นมีทั้งหมด 3 กลุ่ม (กลุ่ม 1 กลุ่ม 2 และ กลุ่ม 3) คำกริยาในแต่ละกลุ่มยังแบ่งออกเป็นคำกริยาชนิดต่างๆ เช่น กลุ่ม 2 มีคำกริยา $-\text{iru}$ และ $-\text{eru}$ เป็นต้น คำกริยาบางชนิดมีกฎการผันคำกริยาให้เป็นรูป て เหมือนกันขณะที่คำกริยาบางชนิดผันแตกต่างกัน เช่น คำกริยา $-\text{mu}$ และ $-\text{bu}$ นั้น เวลาผันเป็นรูป て ต้องผันเป็น んで เช่น よむ ผันเป็น よんで และ とぶ ผันเป็น とんで ส่วนคำกริยา $-\text{ku}$ เวลาผันเป็นรูป て ต้องผันเป็น いて เช่น かく ผันเป็น かいて เป็นต้น

ความยากและความซับซ้อนของการผันคำกริยาให้เป็นรูป て เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักวิจัย เช่น 坂本 (1993), 長友 (1997), Komori and Shirai

(2001) และ 初・玉岡・大和 (2012) ศึกษาว่าคำกริยาชนิดใดที่ผันเป็นรูป て ได้ง่ายและชนิดใดที่ผันได้ยาก แต่ทว่า งานวิจัยที่ผ่านมาส่วนใหญ่ไม่ได้สำรวจคำกริยาทุกชนิดในภาษาญี่ปุ่น นอกจากนี้ งานวิจัยที่ผ่านมายังได้ผลการวิจัยบางอย่างที่ไม่สอดคล้องกัน จุดที่มีความเห็นแตกต่างกันและเป็นประเด็นที่น่าสนใจ คือ คำกริยาที่ผู้เรียนชาวต่างชาติผันเป็นรูป て ได้ยากที่สุด ความแตกต่างของงานวิจัยที่ผ่านมาอย่างหนึ่งที่อาจส่งผลทำให้ผลลัพธ์แตกต่างกันอยู่ที่ภาษาแม่ของผู้เรียนที่แตกต่างกัน (Komori and Shirai, 2001) การสำรวจผู้เรียนชาวไทยจึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจ เนื่องจากจะเป็นการช่วยทดสอบอีกทางหนึ่งว่าการผันคำกริยาให้เป็นรูป て มีอิทธิพลของภาษาแม่เกี่ยวข้องด้วยหรือไม่ นอกจากนี้ หากมีงานวิจัยที่ศึกษารูปแบบที่ผู้เรียนชาวไทยมักจะผันผิดรวมถึงพิสูจน์ได้ว่าการผันคำกริยาบางชนิดยากกว่าคำกริยาอีกชนิดจริง ผู้สอนภาษาญี่ปุ่นจะสามารถคิดแนวทางเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและคุ้นชินกับการผันคำกริยาชนิดนั้นได้มากขึ้นด้วย

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาการผันคำกริยารูป て ของผู้เรียนชาวไทย เพื่อเปรียบเทียบผลและเติมเต็มรายละเอียดงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการผันรูป て ในแวดวงการเรียนรู้อาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาที่สองให้มากยิ่งขึ้นต่อไป

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คำกริยาในภาษาญี่ปุ่นสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่ม 1 กลุ่ม 2 และกลุ่ม 3 (Vance, 1987) แต่ละกลุ่มมีวิธีการผันเป็นรูป て ดังที่แสดงในตาราง 1

ตาราง 1 วิธีการผันเป็นรูป ๗ ของคำกริยาแต่ละกลุ่ม

คำกริยา กลุ่ม 1									คำกริยา กลุ่ม 2	คำกริยา กลุ่ม 3		
u	ru	tsu	nu	mu	bu	ku	gu	su	iru	eru	suru	kuru
って			んで			いて	いで	して	て		して	きて

ในคำกริยา กลุ่ม 1 มีคำกริยาทั้งหมด 9 ชนิด ได้แก่ - u - ru - tsu - nu - mu - bu - ku - gu และ - su ส่วนในคำกริยา กลุ่ม 2 มีคำกริยาทั้งหมด 2 ชนิด ได้แก่ - iru และ - eru สุดท้ายในคำกริยา กลุ่ม 3 มีคำกริยาทั้งหมด 2 ชนิด ได้แก่ - suru และ - kuru คำกริยาที่หลากหลายรวมถึงวิธีการผันที่ต่างกันเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนชาวต่างชาติสับสนเวลาผันคำกริยาเป็นรูป ๗

การศึกษาในงานวิจัยที่ผ่านมา (坂本, 1993; 長友, 1997; Komori and Shirai, 2001; 初・玉岡・大和, 2012) ระบุว่าผู้เรียนชาวต่างชาติระดับต้นมักจะประสบปัญหาการผันคำกริยาให้เป็น

รูป ๗ แต่เมื่อความสามารถทางภาษาสูงขึ้น ผู้เรียนจะผันคำกริยาให้เป็นรูป ๗ ผิดน้อยลง (坂本, 1993) นอกจากนี้ งานวิจัยที่ผ่านมายังพบว่าปัญหาการผันคำกริยาให้เป็นรูป ๗ แตกต่างไปตามชนิดคำกริยา สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าการผันคำกริยาทุกชนิดให้เป็นรูป ๗ ในภาษาญี่ปุ่นไม่ได้มีระดับความยากเท่ากันหมด แต่ผู้เรียนชาวต่างชาติสามารถเรียนรู้คำกริยาบางชนิดได้ง่ายและเร็วกว่าคำกริยาบางชนิด

แต่ทว่า งานวิจัยเหล่านี้ได้ข้อสรุปไม่ตรงกัน ในส่วนของชนิดคำกริยาที่ผู้เรียนผันได้ง่ายที่สุดและผันได้ยากที่สุด¹ ตาราง 2 เป็นตารางสรุปผลการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา

ตาราง 2 สรุปผลของงานวิจัยที่ผ่านมา

งานวิจัย	坂本 (1993)	長友 (1997)	Komori and Shirai (2001)	初・玉岡・大和 (2012)
ภาษาแม่ของผู้เรียน	ภาษาอังกฤษ			ภาษาจีน
คำกริยาที่สำรวจ	- u - tsu - ru - mu - bu - ku - gu - su - iru - eru			ทุกชนิด ยกเว้น - kuru
คำกริยาที่ไม่ได้สำรวจ	- nu - kuru - suru			- kuru
ชนิดคำกริยาที่ผันได้ง่ายที่สุด	- su - tsu - mu และ - bu	- mu - eru - suru - kuru - su - tsu - bu - nu และ - iru	- eru - mu - su - tsu - ku - bu - u และ - ru	- u - tsu และ - ru
ชนิดคำกริยาที่ผันได้ยากที่สุด	- gu และ - ku			- iru และ - gu - bu - nu และ - mu

¹ งานวิจัยที่ผ่านมาไม่ได้ระบุเกณฑ์การตัดสิน “คำกริยาที่ผันได้ง่ายที่สุดหรือยากที่สุด” แต่จากการวิเคราะห์วรรณกรรมพบว่างานวิจัยเหล่านี้ใช้อัตราการตอบถูกของผู้เรียนเป็นเกณฑ์การตัดสิน หากผู้เรียนตอบคำกริยาชนิดนั้นถูกมากที่สุด จะตีความเป็น “คำกริยาที่ผันได้ง่ายที่สุด” ในทางกลับกัน หากผู้เรียนตอบคำกริยาชนิดนั้นถูกน้อยที่สุด จะตีความเป็น “คำกริยาที่ผันได้ยากที่สุด” งานวิจัยนี้ใช้เกณฑ์นี้ในการตัดสินว่าคำกริยานั้นเป็น “คำกริยาที่ผันได้ง่ายที่สุดหรือยากที่สุด” ด้วย

จากตาราง 2 พบว่า 坂本 (1993) และ 長友 (1997) ศึกษาผู้เรียนที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่เหมือนกันและได้ผลลัพธ์ที่ใกล้เคียงกัน คือ คำกริยา - gu และ - ku เป็นคำกริยาที่ผันเป็นรูป て ได้ยากที่สุด ส่วน Komori and Shirai (2001) และ 初・玉岡・大和 (2012) สำรวจผู้เรียนที่ใช้ภาษาจีนเป็นภาษาแม่เหมือนกันแต่ได้ผลลัพธ์ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ Komori and Shirai (2001) ได้ผลลัพธ์ว่าคำกริยา - gu และ - iru เป็นคำกริยาที่เรียนรู้ได้ยากที่สุด ส่วน 初・玉岡・大和 (2012) ระบุว่าคำกริยา - bu - nu และ - mu เป็นคำกริยาที่เรียนรู้ได้ยากที่สุด

เมื่อดูตาราง 2 แล้ว อาจวิเคราะห์ได้ว่า แม้จะเป็นผู้เรียนที่ใช้ภาษาแม่เหมือนกัน แต่อาจไม่ได้เรียนรู้แบบเดียวกันเสมอไป แต่ทว่าสาเหตุหนึ่งที่ส่งผลให้ผลลัพธ์ต่างกัมน่าจะมาจากการที่งานวิจัยของ 初・玉岡・大和 (2012) สำรวจโดยไม่ได้แยกตามชนิดของคำกริยา แต่แยกตามรูปแบบการผันแทน (รูปแบบที่ผันเป็น んで, って, て, して, いて, いで) ด้วยเหตุนี้ จึงมีความเป็นไปได้ที่ผู้เรียนซึ่งไม่คุ้นชินกับคำกริยา - nu ซึ่งมีเพียงคำเดียว คือ คำว่า shinu (ตาย) อาจจะผันได้ไม่ถูกต้อง จนเป็นสาเหตุทำให้คำกริยาที่ผันเป็น んで ผิดมากกว่ารูปแบบอื่นๆ นอกจากนี้ งานวิจัยที่ผ่านมาได้ชี้ให้เห็นเป็นนัยว่าถึงแม้คำกริยาหลายชนิดจะมีวิธีการผันแบบเดียวกัน แต่ไม่จำเป็นต้องเรียนรู้ได้ง่ายหรือยากเท่ากันเสมอไป เช่น งานของ 坂本 (1993) และ 長友 (1997) ระบุว่าคำกริยา - tsu เป็นคำกริยาที่ผู้เรียนผันเป็นรูป て ได้ง่ายที่สุด แต่คำกริยา - u และ - ru ไม่ได้รวมอยู่ในคำกริยาที่ผันได้ง่ายด้วย ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าการแบ่งคำกริยาตามรูปแบบการผันของ 初・玉岡・大和 (2012) เป็นวิธีที่ไม่เหมาะสมต่อการค้นหาคำกริยาชนิดใดที่ผู้เรียนผันได้ง่ายและยากที่สุด

ส่วนงานวิจัยของ 坂本 (1993) 長友 (1997) และ Komori and Shirai (2001) นั้น ถึงแม้จะแบ่งคำกริยาที่ใช้ทดสอบตามชนิดของคำกริยาเหมือนกัน แต่ผลการวิจัยของงานทั้งสามชิ้นแตกต่างกันบางส่วน ขณะที่ 坂本 (1993) และ 長友 (1997) ได้ผลลัพธ์ว่าคำกริยา - gu และ - ku เป็นคำกริยาที่ผันเป็นรูป て ได้ยากที่สุด แต่ Komori and Shirai (2001) ได้ผลลัพธ์ว่าคำกริยา - gu และ - iru เป็นคำกริยาที่ผันเป็นรูป て ได้ยากที่สุด

長友 (1997) ระบุสาเหตุที่ส่งผลให้คำกริยา - gu และ - ku ผันได้ยากแต่คำกริยา - mu และ - bu ผันได้ง่าย โดยยกเรื่องความง่ายในการออกเสียงมาอธิบาย 長友 (1997) เชื่อว่าความแปลกเด่น (markedness) เป็นปัจจัยสำคัญ โดยอธิบายดังนี้ 1. การกลืนเสียงเพียงบางส่วน (partial assimilation) ไม่ใช่ความแปลกเด่น แต่การกลืนเสียงทั้งหมด (complete assimilation) เป็นความแปลกเด่น คำกริยา - mu จึงเรียนรู้ได้ง่ายกว่าคำกริยา - ru เนื่องจากเมื่อคำกริยา - mu ผันเป็นรูป て จะผันเป็น 読んで ซึ่งเป็นการกลืนเสียงเพียงแค่บางส่วน แตกต่างจากคำกริยา - ru เวลาผันเป็นรูป て ที่จะผันเป็น 取って ซึ่งเป็นการกลืนเสียงทั้งหมด และ 2. การเพิ่มเสียงสระ i ไม่ใช่ความแปลกเด่น ด้วยเหตุนี้ คำกริยา - su จึงเรียนรู้ได้ง่ายกว่าคำกริยา - gu และ - ku เนื่องจากเมื่อคำกริยา - su ผันเป็นรูป て จะผันเป็น 話して ซึ่งเป็นการเพิ่มเสียงเท่านั้น แตกต่างจากคำกริยา - gu และ - ku ที่จะผันเป็น 泳いで และ 歩いて ตามลำดับ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ยากเนื่องจากต้องเพิ่มเสียงสระ i และลดพยัญชนะ /k/ หรือ /g/ ในเวลาเดียวกัน

แต่ทว่า Komori and Shirai (2001) แย้งว่าหากความแปลกเด่นเป็นปัจจัยสำคัญจริง กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยของ Komori and Shirai (2001) ควรจะเรียนรู้แบบเดียวกัน การที่ได้ผลลัพธ์ไม่เหมือนกัน

แสดงให้เห็นว่ายังมีปัจจัยอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย Komori and Shirai (2001) ไม่ได้สรุปสาเหตุชัดเจนที่ส่งผลให้คำกริยา – iru เป็นคำกริยาที่เรียนรู้ได้ยาก เพียงแต่อ้างถึงอิทธิพลของภาษาแม่ ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยของ 坂本 (1993) และ 長友 (1997) กับ Komori and Shirai (2001) แตกต่างกันเฉพาะภาษาแม่ของผู้เรียน ด้วยเหตุนี้ Komori and Shirai (2001) จึงมองว่าความแตกต่างระหว่างภาษาแม่น่าจะเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่ส่งผลให้ผู้เรียนชาวต่างชาติผันเป็นรูป ㄟ ได้ง่ายหรือยากแตกต่างกันไป

นอกจากนี้ กรณีกำกริยา – u คำกริยา – tsu และคำกริยา – ru นั้น ผู้เรียนชาวจีนมีแนวโน้มที่จะลืม ㄟ ลงไปเวลาผันเป็นรูป ㄟ ด้วยเหตุนี้ Komori and Shirai (2001) จึงมองว่าอิทธิพลของภาษาแม่น่าจะเป็นสาเหตุทำให้ผู้เรียนชาวจีนผันโดยไม่เติม ㄟ ลงไป เนื่องจากภาษาจีนเป็นภาษาที่มีเสียงวรรณยุกต์ (tonal language) และการออกเสียง ㄟ จะไม่นับเป็น 1 จังหวะขณะที่ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาที่มีเสียงแบบสูงต่ำ (pitch accent language) ซึ่งต้องมีระยะห่างของจำนวนจังหวะเท่ากัน

จากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมา อาจกล่าวได้ว่ายังไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจนเกี่ยวกับคำกริยาที่ผู้เรียนชาวต่างชาติผันได้ง่ายและยากที่สุด รวมไปถึงงานวิจัยที่ผ่านมาไม่ได้สำรวจคำกริยาทุกกลุ่ม แต่เลือกเฉพาะคำกริยา กลุ่ม 1 และ กลุ่ม 2 มาทดสอบเท่านั้น แม้ว่าคำกริยา กลุ่ม 3 เมื่อผันเป็นรูป ㄟ จะผันแบบเดียวกับคำกริยา กลุ่ม 2 ก็ตาม แต่ผู้เรียนอาจจะเรียนรู้คำกริยาเหล่านี้แตกต่างออกไปได้ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรนำคำกริยา กลุ่ม 3 เข้ามาร่วมทดสอบด้วย นอกจากนี้ ยังมีประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับอิทธิพลของภาษาแม่ที่ Komori and Shirai (2001) กล่าวถึง หากอิทธิพลของภาษาแม่เกิดจากการที่ภาษาจีนเป็นภาษาที่มีเสียงวรรณยุกต์และการออกเสียง ㄟ จะ

ไม่นับเป็น 1 จังหวะแล้ว ปรากฏการณ์นี้ย่อมเกิดขึ้นกับผู้เรียนชาวไทยด้วยเช่นกัน เนื่องจากภาษาไทยเป็นภาษาที่มีเสียงวรรณยุกต์และการออกเสียง ㄟ จะไม่นับเป็น 1 จังหวะเช่นเดียวกับภาษาจีน หากสามารถพิสูจน์ประเด็นเหล่านี้ได้ นอกจากจะเป็นการเติมเต็มองค์ความรู้ด้านการเรียนรู้ภาษาที่สองแล้ว ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นระดับต้นชาวไทยยังได้รับประโยชน์อย่างมาก เนื่องจากผู้สอนจะสามารถนำไปประยุกต์การเรียนการสอนให้เข้ากับลำดับความยากง่าย และสามารถเน้นจุดที่ผู้เรียนผิดพลาดบ่อยได้ต่อไป

3. วิธีการวิจัย

3.1 ผู้ให้ความร่วมมือและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนศิลป์ภาษาญี่ปุ่นของโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 67 คน (3 ห้องเรียน) ทั้งหมดเรียนภาษาญี่ปุ่น 6 คาบต่อสัปดาห์โดยมีอาจารย์ผู้สอนเป็นคนเดียวกัน นักเรียนทุกคนผ่านการเรียนวิธีการผันคำกริยาเป็นรูป ㄟ จากตำรา “อะกิโกะ โตะ โทโมดาจิ” โดยเรียนผันจากรูปพจนานุกรม เมื่อพิจารณาจากตำราและเนื้อหาการเรียนการสอนแล้ว กล่าวได้ว่า นักเรียนทั้งหมดเป็นผู้เรียนระดับต้น ซึ่งเป็นกลุ่มที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการสำรวจในงานวิจัยนี้ เนื่องจากความผิดพลาดในการผันคำกริยาให้เป็นรูป ㄟ จะปรากฏให้เห็นชัดเจนที่ผู้เรียนมีความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นไม่สูงนัก (坂本, 1993)

แต่ทว่า แม้ผู้ให้ความร่วมมือจะเรียนอยู่ในชั้นเดียวกัน เป็นผู้เรียนระดับต้นเหมือนกัน สิ่งนี้ยังยืนยันไม่ได้ว่าทุกคนจะมีความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นเท่ากันเสมอไป หากไม่แบ่งระดับความสามารถของผู้เรียนในระดับต้นออกมาให้ละเอียดแล้วอาจส่งผลต่อการวิจัยได้ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอนเพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนวิชาภาษา

ญี่ปุ่น ๔ (มัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2) รวมถึงผลสอบกลางภาควิชาภาษาญี่ปุ่น ๕ (มัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1) ของนักเรียนทั้ง 67 คน เพื่อใช้

เป็นเกณฑ์พิจารณาความสามารถของผู้ให้ความร่วมมือว่าอยู่ในระดับเดียวกัน ดังที่แสดงในตาราง 3

ตาราง 3 เกณฑ์พิจารณาความสามารถก่อนคัดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

ผลการเรียนวิชาภาษาญี่ปุ่น ๔ (มัธยมศึกษาปีที่ 5)	ผลทดสอบกลางภาควิชาภาษาญี่ปุ่น ๕ (มัธยมศึกษาปีที่ 6)	งานวิจัยนี้พิจารณาว่า มีระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น
เกรด 1 หรือ 2	คะแนนระหว่าง 5-7	ระดับต้น-ล่าง
เกรด 3	คะแนนระหว่าง 10-14	ระดับต้น-กลาง
เกรด 4	คะแนนระหว่าง 17-20	ระดับต้น-สูง

เงื่อนไขที่ผู้วิจัยใช้ในการพิจารณา คือ ผลการเรียนวิชาภาษาญี่ปุ่น ๔ (มัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2) รวมถึงผลสอบกลางภาควิชาภาษาญี่ปุ่น ๕ (มัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1) ต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน หากต่างกัน ผู้วิจัยจะคัดออกจากการเป็นกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากไม่สามารถยืนยันความสามารถที่แท้จริงของนักเรียนคนนั้นได้ว่าอยู่ในระดับใด ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างผู้เรียนระดับล่างเพื่ออธิบาย ผู้เรียนระดับล่างต้องมีผลการเรียนวิชาภาษาญี่ปุ่น ๔ เป็นเกรด 1 หรือ เกรด 2 และมีผลสอบกลางภาคระหว่าง 5 ถึง 7 คะแนน จึงจะถือว่าเป็นผู้เรียนระดับล่าง เช่น หากนักเรียน A ได้ผลการเรียนวิชาภาษาญี่ปุ่น ๔ เป็นเกรด 4 แต่ผลทดสอบกลางภาควิชาภาษาญี่ปุ่น ๕ ได้เพียง 7 คะแนน ผู้วิจัยจะคัดนักเรียน A ออกจากการเป็นกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากไม่สามารถยืนยันได้ว่านักเรียน A มีความสามารถอยู่ในระดับใด นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ควบคุมปัจจัยแทรกต่าง ๆ ที่อาจจะส่งผลต่อการเรียนรู้การผันคำกริยารูป ๔ โดยการให้นักเรียนทุกคนตอบคำถามลงในแบบสอบถามหลังเสร็จการสำรวจ เช่น การเรียนภาษาญี่ปุ่นนอกโรงเรียน หรือโอกาสรับข้อมูลภาษาญี่ปุ่นทั้งจากการฟัง พูด อ่าน และเขียนผ่านทางสื่อต่าง ๆ กรณีที่นักเรียนตอบคำถามเหล่านี้ว่า “มีโอกาส” ผู้วิจัยจะคัดออกจากการทดสอบ

ด้วยเหตุนี้ ผู้ให้ความร่วมมือในการสำรวจครั้งนี้ทุกคนเป็นผู้เรียนที่ศึกษาภาษาญี่ปุ่นเฉพาะในโรงเรียนเท่านั้น ไม่มีโอกาสได้ใช้ภาษาญี่ปุ่นนอกจากที่โรงเรียน และมีความสามารถที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่ม

ผลจากการพิจารณาเกณฑ์ความสามารถและปัจจัยที่อาจจะส่งผลต่าง ๆ ท้ายที่สุด ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม ดังนี้ ผู้เรียนระดับต้น-ล่าง 12 คน (ชาย 10/หญิง 2) ผู้เรียนระดับต้น-กลาง 13 คน (ชาย 6/หญิง 7) และผู้เรียนระดับต้น-สูง 13 คน (ชาย 0/ หญิง 13)

3.2 คำกริยาที่ใช้ทดสอบ

งานวิจัยนี้ทดสอบคำกริยาทุกกลุ่มและทุกชนิด (ยกเว้นคำกริยา – nu เนื่องจากมีเพียง 1 คำเท่านั้น) รวมทั้งสิ้น 12 ชนิด ผู้วิจัยเริ่มจากรวบรวมคำกริยาทั้งหมดที่ปรากฏในตำรา “อะกิโกะ โตะโทโมดาจิ” ทุกเล่มทั้งคำกริยาที่เคยเรียนหรือยังไม่เคยเรียน² รวมถึงสุ่มเลือกคำกริยาที่งานวิจัยก่อนหน้านี้ทดสอบ ถัดไป ผู้วิจัยแบ่งคำกริยาออกตามชนิด จากนั้น ผู้วิจัยจึงใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายเลือกออกมา 4 คำ ต่อชนิดคำกริยา ได้ออกมารวมทั้งสิ้น 48 คำ ตาราง 4 แสดงคำกริยาทั้ง 48 คำที่ใช้ทดสอบ

² ณ เวลาที่ทดสอบ ผู้เรียนเพิ่งเรียนจบบทที่ 24 ด้วยเหตุนี้ ตั้งแต่บทที่ 25 เป็นต้นไปจะเป็นศัพท์ที่ผู้เรียนยังไม่เคยเรียน

อนึ่ง ตัวเลขในเครื่องหมายวงเล็บหลังคำกริยา แสดงบทเรียนที่คำกริยานั้นปรากฏขึ้นเป็นครั้งแรก ในตำรา “อะกิโกะ โตะ โทโมคาจิ” กรณีที่ใน

เครื่องหมายวงเล็บเป็น “วรรณกรรม” หมายถึง คำกริยานั้นมาจากงานวิจัยก่อนหน้านี้ ส่วน “ผู้วิจัย” หมายถึง ผู้วิจัยเป็นผู้เพิ่มคำศัพท์นั้นเข้าไป³

ตาราง 4 คำกริยาที่ใช้ทดสอบ (แหล่งที่มา)

ชนิดคำ	คำกริยาที่ใช้ทดสอบ	ชนิดคำ	คำกริยาที่ใช้ทดสอบ
u	あらう (6)、いう (11)、 かう (13)、おもう (24)	ku	ある (5)、かく (6)、はく (13)、 たたく (29)
ru	かえる (5)、きる (11)、 しる (18)、はる (19)	gu	およぐ (9)、いそぐ (23)、ぬぐ (23)、 かつぐ (วรรณกรรม)
tsu	もつ (11)、まつ (13)、 かつ (24)、はなつ (วรรณกรรม)	iru	みる (6)、かりる (8)、たりる (27)、 しんじる (28)
mu	やすむ (17)、こむ (21)、 ぬすむ (27)、ふむ (27)	eru	つける (11)、おしえる (11)、 くれる (16)、にげる (27)
bu	よろこぶ (16)、よぶ (21)、 とぶ (26)、ころぶ (27)	suru	する (6)、べんきょうする (6)、 せつめいする (11)、そうだんする (19)
su	かす (11)、けす (11)、 ころす (29)、もうす (30)	kuru	くる (5)、つれてくる (23)、もってくる (ผู้วิจัย)、あるいてくる (ผู้วิจัย)

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบให้ผันคำกริยาเป็นรูป ๗ เพื่อเก็บข้อมูล คำกริยาจะปรากฏในแบบทดสอบ ทั้งในรูปสุภาพและรูปพจนานุกรม ดังตัวอย่าง 1 และ ตัวอย่าง 2 ด้านล่างตามแนวทางปฏิบัติที่งานวิจัย ก่อนหน้าได้ทำมา ผู้วิจัยเรียงลำดับคำกริยาด้วยวิธีการ สุ่มอย่างง่าย ผู้ให้ความร่วมมือมีเวลาในการผันคำกริยา ให้เป็นรูป ๗ เสร็จภายในเวลา 50 นาที ส่วนใหญ่จะ ดำเนินการแล้วเสร็จประมาณ 30 - 40 นาที

ตัวอย่าง 1) あらいます・あらう

→()

ตัวอย่าง 2) かえります・かえる

→()

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บข้อมูลเสร็จ ผู้วิจัยจะคิดค่า คะแนนโดยให้คำตอบที่ถูกเป็น 1 คะแนน ส่วน คำตอบที่ผิดจะเป็น 0 คะแนน ด้วยเหตุนี้ คำกริยาแต่ละ ชนิดจะมีคะแนนเต็ม 4 คะแนน หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ คิดคะแนนแยกตามชนิดคำกริยาและใช้โปรแกรม

³ คำศัพท์ที่ผู้วิจัยเพิ่มเข้าไปมี 2 คำ ได้แก่ もってくる และ あるいてくる เนื่องจากที่ผ่านมา ยังไม่มีงานวิจัยก่อนหน้านี้ สํารวจคำกริยา - kuru อีกทั้งในตำรา “อะกิโกะ โตะ โทโมคาจิ” มีคำกริยา - kuru น้อย หากผู้วิจัยไม่เพิ่มคำกริยา - kuru เข้าไป จะทำให้คำกริยาที่ใช้ทดสอบมีจำนวนน้อยกว่าคำกริยาอื่นๆ และอาจเป็นเหตุให้ผู้เรียนตอบได้คะแนนน้อยกว่าคำกริยาอื่นๆ ด้วย เหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้เพิ่มคำศัพท์เข้าไป 2 ตัว เพื่อให้คำกริยาแต่ละชนิดที่จะทดสอบมีจำนวนเท่ากัน โดยเลือกคำกริยาที่น่าจะมีความถี่ในการใช้สูงในชีวิตประจำวัน คือ もってくる และ あるいてくる

ประมวลผลทางสถิติที่ชื่อ Decision Tree ในการวิเคราะห์หาว่าอะไรเป็นปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อการผันคำกริยารูป ๗ ของผู้เรียนชาวไทย

Decision Tree เป็นโปรแกรมทางสถิติที่จะช่วยคัดเลือกเฉพาะตัวแปรต้นที่มีความสามารถในการทำนายเท่านั้น ส่วนตัวแปรต้นที่ไม่มีความสามารถในการทำนายจะไม่ปรากฏผลลัพธ์ออกมา โปรแกรมจะค้นหาผลที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างตัวแปรต้นด้วยการทดสอบไคสแควร์ซ้ำในแต่ละขั้นตอน ผลการวิเคราะห์จะแสดงออกมาเป็นลักษณะคล้ายกับต้นไม้กลับหัว แต่ละส่วนจะเรียกว่า Node ส่วน Node แรกสุดจะเป็นรากของต้นไม้ (Root Node) แต่ละ Node จะแสดงคุณลักษณะ แต่ละกิ่งจะแสดงค่าในการทดสอบและแสดงรายละเอียดย่อยลงไป (Tamaoka et al., 2010) นอกจากนี้ งานวิจัยนี้มีตัวแปรต้นหลายตัว หากจะหาว่าตัวแปรเหล่านี้ส่งผลต่อการผันถูกหรือผันผิดหรือไม่นั้น จำเป็นจะต้องดำเนินการวัดซ้ำหลายสัปดาห์

ปกติ เมื่องานวิจัยชิ้นหนึ่งดำเนินการวัดกลุ่มเดิมซ้ำหลายครั้ง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาดประเภทที่ 1 (Type I Error)⁴ จะสูงขึ้นตามด้วย กรณีเช่นนี้ ผู้วิจัยจะต้องดำเนินการ Bonferroni correction⁵ แต่ทว่าโปรแกรม Decision Tree จะช่วยปรับระดับนัยสำคัญกรณี multiple mean comparison ให้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงไม่ต้องทำ Bonferroni correction ซ้ำอีกด้วยเหตุนี้ งานวิจัยนี้จึงเลือกใช้โปรแกรม Decision Tree ในการวิเคราะห์ข้อมูล

นอกจากอัตราการตอบถูกและตอบผิดที่คำนวณในภาพรวมแล้ว การวิเคราะห์รูปแบบการตอบผิดเพื่อดูว่าผู้เรียนชาวไทยผันผิดเป็นรูปแบบใดมากที่สุดก็เป็นสิ่งสำคัญ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดเกณฑ์การผันรูป ๗ ผิดออกเป็น 7 รูปแบบ ตามรูปแบบการผันรูป ๗ ที่ถูกต้องในภาษาญี่ปุ่น (6 รูปแบบ) และการผันที่ไม่สามารถระบุกฎใด ๆ ได้ (1 รูปแบบ) ดังที่แสดงในตาราง 5

⁴ ความผิดพลาดประเภทที่ 1 (Type I Error) เป็นความผิดพลาดเนื่องจากการปฏิเสธหรือไม่ยอมรับ H กล่าวคือ แสดงผลว่ามีความแตกต่างโดยที่ความแตกต่างไม่มีอยู่จริง

⁵ ใช้สำหรับปรับระดับนัยสำคัญกรณี multiple mean comparison เพื่อให้ระดับนัยสำคัญของการเปรียบเทียบรวม (whole family of test) ยังคงเท่าเดิม โดยกำหนดให้ระดับนัยสำคัญของการเปรียบเทียบเท่ากับ α / m โดยที่ m คือจำนวนคู่เปรียบเทียบ ซึ่งยังคงมีผลให้ระดับนัยสำคัญรวมเท่าเดิม คือเท่ากับ α

ตาราง 5 เกณฑ์การพิจารณาลักษณะความผิดพลาดของการผันรูป ๗

รูปแบบ	เกณฑ์การพิจารณา	ตัวอย่าง
って	ผู้เรียนผันคำกริยาอื่น ๆ นอกเหนือจากคำกริยา – u คำกริยา – ru และ คำกริยา – tsu โดยเติม って เข้าไปข้างท้าย ทั้งจากรูปสุภาพและรูปพจนานุกรม	勉強する→勉強すって 踏む→ふって 足りる→たりって
て	ผู้เรียนผันคำกริยาอื่น ๆ นอกเหนือจากคำกริยา – iru และคำกริยา – eru โดยเติม て เข้าไปข้างท้าย ทั้งจากรูปสุภาพและรูปพจนานุกรม	来る→くて 知る→して 持つ→もて
いて	ผู้เรียนผันคำกริยาอื่น ๆ นอกเหนือจากคำกริยา – ku โดยเติม いて เข้าไปข้างท้าย ทั้งจากรูปสุภาพและรูปพจนานุกรม	歩いて来る→ 歩いてくいて 貼る→はいて
いで	ผู้เรียนผันคำกริยาอื่น ๆ นอกเหนือจากคำกริยา – gu โดยเติม いで เข้าไปข้างท้าย ทั้งจากรูปสุภาพและรูปพจนานุกรม	もって来る→ もってくいで 叩く→たたいで
して	ผู้เรียนผันคำกริยาอื่น ๆ นอกเหนือจากคำกริยา – su โดยเติม して เข้าไปข้างท้าย ทั้งจากรูปสุภาพและรูปพจนานุกรม	歩いて来る→ 歩いてして 盗む→ぬすして
んで	ผู้เรียนผันคำกริยาอื่น ๆ นอกเหนือจากคำกริยา – mu และคำกริยา – bu โดยเติม んで เข้าไปข้างท้าย ทั้งจากรูปสุภาพและรูปพจนานุกรม	知る→しんで 急ぐ→いそんで
その他	ผู้เรียนผันคำกริยานั้น ๆ ไม่เป็นไปตามกฎ อาจมีการลดรูปหรือมีการเพิ่มคำ จนไม่สามารถระบุได้ว่าผู้เรียนผันผิดเนื่องจากใช้กฎใด	くれる→くれぎて 踏む→ふんて 転ぶ→ころって

4. ผลการวิจัย

คำกริยาโดยยึดจากลำดับอัตราการตอบถูกของผู้เรียน
ระดับล่างเป็นหลัก

ตาราง 6 เป็นตารางเปรียบเทียบอัตราการ
ตอบถูกของผู้เรียนทั้ง 3 กลุ่ม ผู้วิจัยเรียงลำดับ

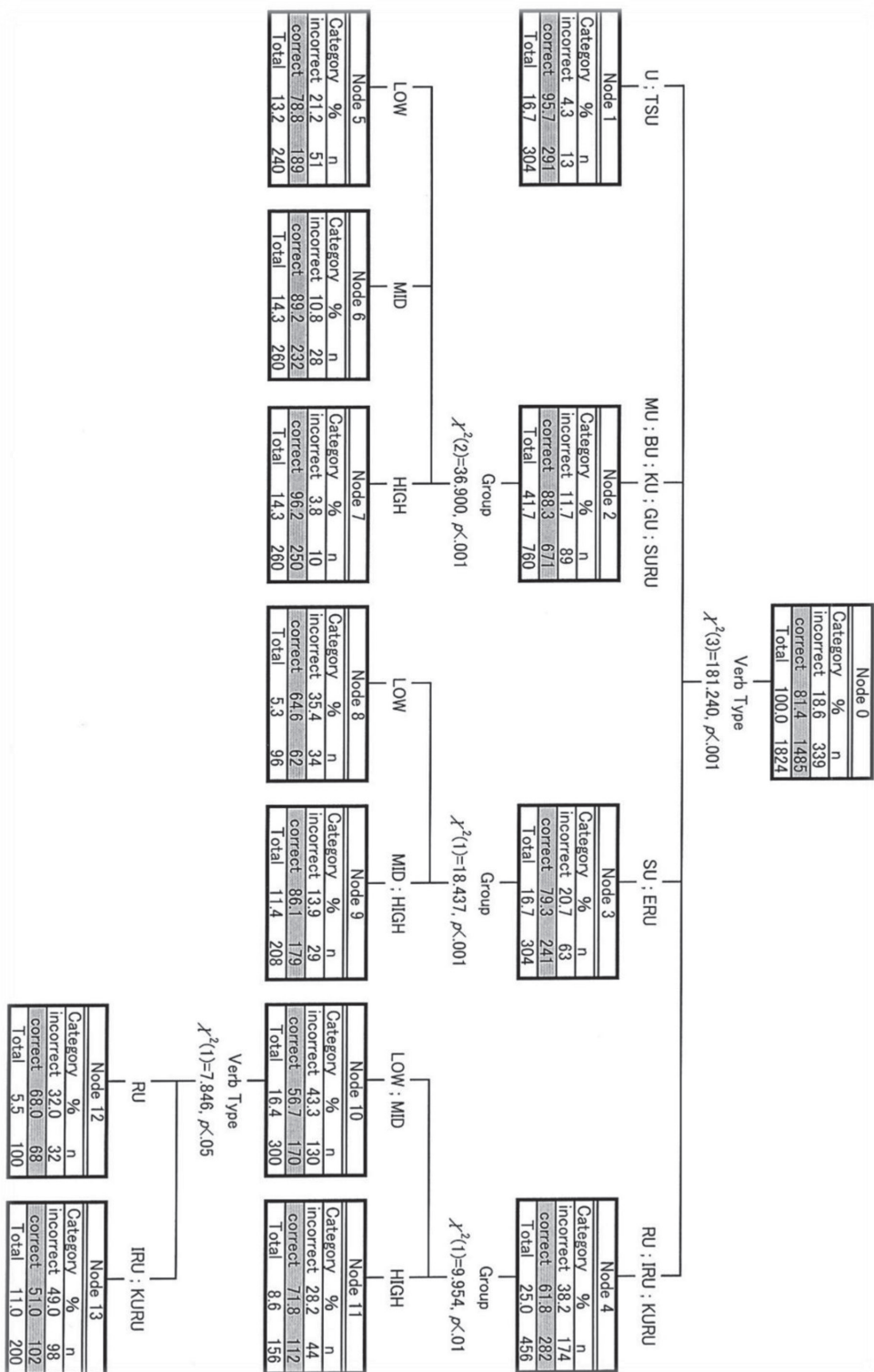
ตาราง 6 อัตราการตอบถูก-เปรียบเทียบผู้เรียนทั้ง 3 ระดับ

ชนิดคำ ลงท้าย	อัตราการตอบถูกของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยระดับต้น					
	ผู้เรียนระดับต้น-ล่าง (12 คน)		ผู้เรียนระดับต้น-กลาง (13 คน)		ผู้เรียนระดับต้น-สูง (13 คน)	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
— tsu	46	95.83	51	98.08	49	94.23
— u	43	89.58	50	96.15	52	100.00
— mu	42	87.50	41	78.85	51	98.08
— bu	40	83.33	48	92.30	47	90.38
— ku	37	77.08	47	90.38	49	94.23
— gu	37	77.08	45	86.54	51	98.08
— su	36	75.00	42	80.77	43	82.69
— ru	34	70.83	34	65.38	31	59.62
— suru	33	68.75	51	98.08	52	100.00
— eru	26	54.16	43	82.69	51	98.08
— iru	22	45.83	34	65.38	41	78.85
— kuru	20	41.67	26	50.00	40	76.92

จากตาราง 6 พบว่า อัตราการผันเป็นรูป
て ถูกของผู้เรียนทั้ง 3 ระดับสามารถแบ่งออกเป็น
3 กลุ่มหลัก ได้แก่ กลุ่ม 1 เป็นกลุ่มของคำกริยา
ที่ผู้เรียนมีแนวโน้มตอบได้ถูกต้องสูงตามระดับความ
สามารถทางภาษาญี่ปุ่น คำกริยาที่อยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่
คำกริยา “— u” คำกริยา “— ku” คำกริยา “— gu”
คำกริยา “— su” คำกริยา “— suru” คำกริยา “— eru”
คำกริยา “— iru” และคำกริยา “— kuru” ส่วนกลุ่ม
2 เป็นกลุ่มของคำกริยาที่ผู้เรียนมีแนวโน้มตอบได้
ถูกค่อนข้างผกผัน กล่าวคือ ผู้เรียนไม่ได้ตอบถูกสูง
ขึ้นตามระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นเสมอไป
ผู้เรียนระดับต้น-กลางหรือระดับต้น-สูงอาจตอบได้
ถูกน้อยกว่าผู้เรียนในระดับก่อนหน้า แต่เมื่อสังเกต
ภาพรวมแล้ว อาจกล่าวได้ว่า เมื่อผู้เรียนมีความ
สามารถทางภาษาญี่ปุ่นสูงขึ้น อัตราการตอบถูกจะสูง
ขึ้นโดยสามารถตอบได้ถูกต้องมากกว่า 90 เปอร์เซ็นต์

ชนิดคำกริยาที่อยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ คำกริยา “— tsu”
คำกริยา “— mu” และคำกริยา “— bu” สุดท้าย
กลุ่ม 3 เป็นกลุ่มของคำกริยาที่ผู้เรียนมีแนวโน้มตอบ
ได้ถูกน้อยลงสวนทางกับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น
ที่สูงขึ้น ได้แก่ คำกริยา “— ru”

แต่ทว่า อัตราการตอบถูกที่มีแนวโน้มว่า
เหมือนหรือต่างกันของผู้เรียนแต่ละระดับรวมถึง
คำกริยาแต่ละชนิดเป็นแนวโน้มที่เหมือนกันหรือต่าง
กันจริงๆ หรือไม่นั้น ไม่สามารถดูได้จากคำร้อยละ
ของการเลือกตอบเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้
ใช้โปรแกรมประมวลผลทางสถิติที่ชื่อว่า Decision
Tree เพื่อวิเคราะห์ว่าตัวแปรระหว่างชนิดคำกริยา
กับระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น ตัวแปรใดเป็น
ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการผันคำกริยารูป て ผู้วิจัยได้
ผลการวิจัยออกมาดังภาพ 1

ภาพ 1 ผลการวิเคราะห์ด้วย Decision Tree

ภาพ 1 แสดงผลการวิเคราะห์โดยใช้ Decision Tree เพื่อวิเคราะห์ว่าตัวแปรต้นระหว่าง “ชนิดคำกริยา” กับ “ระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น” ตัวแปรต้นตัวใดเป็นปัจจัยหลักที่ส่งอิทธิพลต่อการเรียนรู้การผันคำกริยารูป ㄷ

เดนไดรแกรมของภาพ 1 เริ่มจาก Node 0 ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้น โดยมีความถี่การ “ผันรูป ㄷ ผิด” อยู่ที่ 339 ครั้ง คิดเป็น 18.6% ของทั้งหมด และความถี่การ “ผันรูป ㄷ ถูก” อยู่ที่ 1485 ครั้ง คิดเป็น 81.4% ของทั้งหมด เดนไดรแกรมขยายจาก Node 0 ไปที่ Node 1 Node 2 Node 3 Node 4 กล่าวคือ ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยระดับต้นเรียนรู้การผันคำกริยาให้เป็นรูป ㄷ แตกต่างไปตามชนิดคำกริยาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ [$\chi^2(3) = 181.240$, $p < .001$] โดยสามารถแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ

ผู้วิจัยจะพิจารณาโดยเริ่มจาก Node 1 (– u และ – tsu) ความถี่การ “ผันรูป ㄷ ผิด” อยู่ที่ 13 ครั้ง คิดเป็น 4.3% ของทั้งหมด และความถี่การ “ผันรูป ㄷ ถูก” อยู่ที่ 291 ครั้ง คิดเป็น 95.7% ของทั้งหมด เดนไดรแกรมของ Node 1 ไม่ได้มีการขยายรากออกไป สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนชาวไทยสามารถผันคำกริยา – u และคำกริยา – tsu ได้อย่างถูกต้องตั้งแต่ระดับต้น-ล่าง อาจกล่าวได้ว่า แม้ผู้เรียนคนนั้นจะมีความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นไม่สูงนัก แต่ก็จะสามารถผันคำกริยา – u และคำกริยา – tsu ได้ถูกต้อง

ในส่วนของ Node 2 (– mu – bu – ku – gu และ – suru) แสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้ ความถี่การ “ผันรูป ㄷ ผิด” อยู่ที่ 89 ครั้ง คิดเป็น 11.7% ของทั้งหมด และความถี่การ “ผันรูป ㄷ ถูก” อยู่ที่ 671 ครั้ง คิดเป็น 88.3% ของทั้งหมด โดยผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันมีแนวโน้มจะเลือกตอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ [$\chi^2(2) = 36.900$, $p < .001$] Node 2 แยกย่อยออกเป็น Node 5 Node 6

และ Node 7 ดังนี้ Node 5 แสดงรายละเอียดของผู้เรียนระดับต้น-ล่าง พบว่ามีความถี่การ “ผันรูป ㄷ ผิด” อยู่ที่ 51 ครั้ง คิดเป็น 21.2% ของทั้งหมด และความถี่การ “ผันรูป ㄷ ถูก” อยู่ที่ 189 ครั้ง คิดเป็น 78.8% ของทั้งหมด Node 6 แสดงรายละเอียดของผู้เรียนระดับต้น-กลาง พบว่ามีความถี่การ “ผันรูป ㄷ ผิด” อยู่ที่ 28 ครั้ง คิดเป็น 10.8% ของทั้งหมด และความถี่การ “ผันรูป ㄷ ถูก” อยู่ที่ 232 ครั้ง คิดเป็น 89.2% ของทั้งหมด ส่วน Node 7 แสดงรายละเอียดของผู้เรียนระดับต้น-สูง พบว่ามีความถี่การ “ผันรูป ㄷ ผิด” อยู่ที่ 10 ครั้ง คิดเป็น 3.8% ของทั้งหมด และความถี่การ “ผันรูป ㄷ ถูก” อยู่ที่ 250 ครั้ง คิดเป็น 96.2% ของทั้งหมด จากผลลัพธ์ที่กล่าวมา อาจกล่าวได้ว่า เมื่อผู้เรียนชาวไทยมีระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นสูงขึ้น จะมีแนวโน้มผันคำกริยา – mu คำกริยา – bu คำกริยา – ku คำกริยา – gu และคำกริยา – suru ได้ถูกต้องมากขึ้นด้วย

ลำดับถัดไป Node 3 (– su และ – eru) แสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้ ความถี่การ “ผันรูป ㄷ ผิด” อยู่ที่ 63 ครั้ง คิดเป็น 20.7% ของทั้งหมด และความถี่การ “ผันรูป ㄷ ถูก” อยู่ที่ 241 ครั้ง คิดเป็น 79.3% ของทั้งหมด โดยผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันมีแนวโน้มจะเลือกตอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ [$\chi^2(1) = 18.437$, $p < .001$] Node 3 แยกย่อยออกเป็น Node 8 และ Node 9 ดังนี้ Node 8 แสดงรายละเอียดของผู้เรียนระดับต้น-ล่าง พบว่าความถี่การ “ผันรูป ㄷ ผิด” อยู่ที่ 34 ครั้ง คิดเป็น 35.4% ของทั้งหมด และความถี่การ “ผันรูป ㄷ ถูก” อยู่ที่ 62 ครั้ง คิดเป็น 64.6% ของทั้งหมด ส่วน Node 9 แสดงรายละเอียดของผู้เรียนระดับต้น-กลางและระดับต้น-สูง พบว่าความถี่การ “ผันรูป ㄷ ผิด” อยู่ที่ 29 ครั้ง คิดเป็น 13.9% ของทั้งหมด และความถี่การ “ผันรูป ㄷ ถูก” อยู่ที่ 179 ครั้ง คิดเป็น 86.1% ของทั้งหมด อาจกล่าว

ได้ว่า ผู้เรียนชาวไทยที่มีระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นน้อยมีแนวโน้มจะประสบปัญหากับการผันคำกริยา - su และคำกริยา - eru แต่เมื่อผู้เรียนชาวไทยมีความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นสูงขึ้นตั้งแต่ระดับต้น-กลาง ก็จะสามารถผันชนิดคำกริยาลงท้ายเหล่านี้ได้ถูกต้องมากขึ้น

ท้ายสุด Node 4 (- ru - iru และ - kuru) แสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้ ความถี่การ “ผันรูป ๗ ผิด” อยู่ที่ 174 ครั้ง คิดเป็น 38.2% ของทั้งหมด และความถี่การ “ผันรูป ๗ ถูก” อยู่ที่ 282 ครั้ง คิดเป็น 61.8% ของทั้งหมด โดยผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันมีแนวโน้มจะเลือกตอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ [$\chi^2(1) = 9.954, p < .01$] ผู้วิจัยจะเริ่มจากพิจารณา Node 10 ก่อนซึ่งแสดงรายละเอียดของผู้เรียนระดับต้น-ล่างและระดับต้น-กลาง และแยกย่อยออกเป็น Node 12 และ Node 13 ตามชนิดคำกริยา หลังจากนั้นจึงพิจารณา Node 11 ซึ่งแสดงรายละเอียดของผู้เรียนระดับต้น-สูง

Node 10 แสดงรายละเอียดของผู้เรียนระดับต้น-ล่างและระดับต้น-กลาง มีความถี่การ “ผันรูป ๗ ผิด” อยู่ที่ 130 ครั้ง คิดเป็น 43.3% ของทั้งหมด และความถี่การ “ผันรูป ๗ ถูก” อยู่ที่ 170 ครั้ง คิดเป็น 56.7% ของทั้งหมด นอกจากนี้ Node 10 ยังแยกย่อยออกเป็น Node 12 และ Node 13 แสดงว่าคำกริยาลงท้ายที่ต่างกันมีแนวโน้มที่จะผันได้ถูกต้องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ [$\chi^2(1) = 7.846,$

$p < .05$] Node 12 แสดงคำกริยา - ru มีความถี่การ “ผันรูป ๗ ผิด” อยู่ที่ 32 ครั้ง คิดเป็น 32.0% ของทั้งหมด และความถี่การ “ผันรูป ๗ ถูก” อยู่ที่ 68 ครั้ง คิดเป็น 68% ของทั้งหมด ส่วน Node 13 แสดงคำกริยา - iru และ คำกริยา - kuru มีความถี่การ “ผันรูป ๗ ผิด” อยู่ที่ 98 ครั้ง คิดเป็น 49.0% ของทั้งหมด และความถี่การ “ผันรูป ๗ ถูก” อยู่ที่ 102 ครั้ง คิดเป็น 51.0% ของทั้งหมด

Node 11 แสดงรายละเอียดของผู้เรียนระดับต้น-สูง มีความถี่การ “ผันรูป ๗ ผิด” อยู่ที่ 44 ครั้ง คิดเป็น 28.2% ของทั้งหมด และความถี่การ “ผันรูป ๗ ถูก” อยู่ที่ 112 ครั้ง คิดเป็น 71.8% ของทั้งหมด จากผลลัพธ์ที่กล่าวมาใน Node 10 และ Node 11 อาจกล่าวได้ว่า ผู้เรียนชาวไทยระดับต้น-ล่างและระดับต้น-กลางมีแนวโน้มจะประสบปัญหาการผันคำกริยา - ru คำกริยา - iru และคำกริยา - kuru นอกจากนี้ แม้ผู้เรียนชาวไทยจะมีความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นที่สูงขึ้น ก็ยังไม่สามารถผันชนิดคำกริยาลงท้ายเหล่านี้ได้ถูกต้องมากขึ้นเหมือนคำกริยาอื่นด้วย

ผลลัพธ์จากเดนไดรแกรมของภาพ 1 แสดงแนวโน้มว่าผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นระดับต้นชาวไทยจะผันคำกริยาให้เป็นรูป ๗ ได้ถูกต้องแตกต่างไปตามชนิดคำกริยา นอกจากนี้ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์แบ่งความผิดพลาดที่แสดงไว้ในตาราง 5 มาวิเคราะห์รูปแบบการผันรูป ๗ ผิด พบว่าผู้เรียนชาวไทยมีแนวโน้มจะผันผิดเป็นรูปต่างๆ ดังที่แสดงในตาราง 7

ตาราง 7 รูปแบบการผันรูป て ผิดของผู้เรียนชาวไทย

	って	て	いて	いで	して	んで	その他	รวม
ต้น-ล่าง	92	41	6	3	3	-	15	160
ต้น-กลาง	53	36	3	-	2	-	18	112
ต้น-สูง	26	27	1	2	-	2	9	67
รวม	171	104	10	5	5	2	42	339
%	50.44	30.68	2.95	1.47	1.47	0.59	12.39	100

จากตาราง 7 พบว่าผู้เรียนชาวไทยผันผิดรวมทั้งสิ้น 339 คำ เมื่อเรียงลำดับรูปแบบที่ผันผิดมากที่สุด 3 ลำดับแรกพบว่า เวลาที่ผันผิด ผู้เรียนชาวไทยมีแนวโน้มผันผิดเป็นรูป って มากที่สุด อยู่ที่ 171 ครั้ง หรือ 50.44% ของทั้งหมด ลำดับที่สองที่ผู้เรียนชาวไทยผันผิดมาก คือ การผันผิดเป็นรูป て ที่ 104 ครั้ง หรือ 30.68% ลำดับที่สาม คือ การผันผิดเป็นรูป いて ที่ 10 ครั้ง หรือ 2.95% ผลลัพธ์นี้แสดงให้เห็นว่าเวลาที่ผันผิด ผู้เรียนชาวไทยมากกว่า 80% จะผันผิดเป็นรูป って หรือรูป て

จากอัตราการตอบถูกและผิดรวมถึงผลลัพธ์จากเดนไดรแกรมของภาพ 1 ที่แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจกล่าวได้ว่า ชนิดคำกริยาที่มีอัตราการตอบถูกสูงเป็นคำกริยาที่เรียนรู้ได้ง่าย ส่วนชนิดคำกริยาที่มีอัตราการตอบถูกต่ำเป็นคำกริยาที่เรียนรู้ได้ยาก ผู้วิจัยสามารถสรุปลำดับการเรียนรู้การผันคำกริยาให้เป็นรูป て ของผู้เรียนชาวไทยได้ดังที่แสดงในตาราง 8

ตาราง 8 ลำดับความยากง่ายในการผันคำกริยาให้เป็นรูป て ของผู้เรียนชาวไทย

ความยากง่ายในการผันให้เป็นรูป て คำกริยาที่ผู้เรียนชาวไทยผันได้ง่าย	↓	ชนิดคำกริยา - u - tsu - mu - bu - ku - gu - suru - su - eru - ru - iru - kuru
ลำดับที่ผันได้ยากที่สุด		

จากตาราง 8 พบว่าคำกริยา - u และคำกริยา - tsu เป็นคำกริยาที่ผู้เรียนชาวไทยผันได้ถูกต้องมากที่สุด คำกริยาที่ผันได้ถูกต้องมากลำดับถัดไป คือ คำกริยา - mu คำกริยา - bu คำกริยา - ku คำกริยา - gu และคำกริยา - suru ส่วนลำดับถัดไป คือ คำกริยา - su และคำกริยา - eru

ส่วนคำกริยา - ru รวมถึงคำกริยา - iru และคำกริยา - kuru เป็นคำกริยาที่ผู้เรียนชาวไทยผันเป็นรูป て ได้ยากที่สุด

ความยากง่ายในการผันเป็นรูป て ที่แสดงในตาราง 8 นี้สอดคล้องกับผลลัพธ์ที่ปรากฏในผู้เรียนระดับต้น-ล่างและผู้เรียนระดับต้น-กลาง

นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบผู้เรียนทั้ง 3 กลุ่มแล้วพบว่าผู้เรียนทุกระดับโดยเฉพาะผู้เรียนระดับต้น-สูงมีแนวโน้มผันคำกริยา - ru ผิดค่อนข้างมาก อาจกล่าวได้ว่า แม้ผู้เรียนระดับต้นจะมีระดับความสามารถที่สูงขึ้น แต่ยังคงมีแนวโน้มสับสนการผันคำกริยา - ru อยู่

6. สรุปและอภิปรายผล

จากผลลัพธ์ที่แสดงในด้านบน อาจสรุปเป็นประเด็นหลักๆ ที่งานวิจัยนี้ค้นพบได้ดังนี้ คือ

1. เวลาที่ผู้เรียนชาวไทยผันผิด มากกว่า 80% ของผู้เรียนชาวไทยจะผันผิดเป็นรูป ๗๗ หรือรูป ๗
2. ผู้เรียนชาวไทยมีแนวโน้มจะผันคำกริยา - ru คำกริยา - iru และคำกริยา - kuru ได้ยากกว่าคำกริยาอื่นๆ ผู้วิจัยจะอภิปรายโดยเริ่มจากเปรียบเทียบผลของงานวิจัยนี้กับงานวิจัยที่ผ่านมา จากนั้น ผู้วิจัยจะวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้งานวิจัยนี้ได้ผลลัพธ์ตามที่ระบุในข้อ 1 และข้อ 2

6.1 อิทธิพลด้านการออกเสียงและอิทธิพลของภาษาแม่ส่งผลต่อการเรียนรู้รูป ๗ ของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยระดับต้นหรือไม่

งานวิจัยก่อนหน้าได้ระบุถึงอิทธิพลด้านการออกเสียงและอิทธิพลของภาษาแม่ แต่ทว่างานวิจัยนี้ไม่พบหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนแนวคิดดังกล่าว กรณีอิทธิพลด้านการออกเสียงนั้น 長友 (1997) ระบุว่าความแปลกเด่นส่งผลทำให้การผันคำกริยา - gu และคำกริยา - ku ยากที่สุด เนื่องจากการผันเป็นรูป ๗ ของคำกริยาเหล่านี้ต้องเพิ่มเสียงสระ i และลดพยัญชนะ /k/ หรือ /g/ ในเวลาเดียวกัน แต่ผลจากงานวิจัยนี้พบว่าคำกริยาเหล่านี้เรียนรู้ได้ง่ายเป็นลำดับที่สองถัดจากคำกริยา - u และคำกริยา - tsu ส่วนคำกริยาที่เรียนรู้ได้ยากที่สุด คือ คำกริยา - ru คำกริยา - iru และคำกริยา - kuru งานวิจัยนี้เห็นตรงกับ Komori and Shirai (2001) ที่ระบุว่าหาก

ความแปลกเด่นเป็นปัจจัยสำคัญจริง กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยของ Komori and Shirai (2001) และงานวิจัยนี้ควรจะเรียนรู้แบบเดียวกันกับที่ 長友 (1997) อ้าง นอกจากนี้ หากความยุ่งยากและซับซ้อนด้านการออกเสียงส่งผลต่อการผันเป็นรูป ๗ ของผู้เรียนชาวต่างชาติจริง ผู้เรียนชาวต่างชาติควรผันผิดโดยการตัดบางส่วนของคำกริยา (ทั้งจากรูปสุภาพหรือรูปพจนานุกรม) ที่แล้วเติม ๗ ลงไปเนื่องจากการผันด้วยวิธีนี้เป็นวิธีที่ง่ายและไม่มีความแปลกเด่นมากที่สุด แต่ทว่าในความเป็นจริง ผู้เรียนชาวไทยผันผิดเป็นรูป ๗๗ มาก การผันเป็นรูป ๗๗ เป็นการกลืนเสียงทั้งหมด ซึ่งเป็นการผันที่มีความยากและซับซ้อนมากจากเหตุผลที่ระบุไว้ข้างต้น จึงอาจกล่าวได้ว่าอิทธิพลด้านการออกเสียงไม่สามารถอธิบายปรากฏการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนชาวไทยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ได้

ส่วนกรณีอิทธิพลของภาษาแม่ งานวิจัยนี้ไม่พบหลักฐานที่จะสนับสนุนแนวคิดนี้เช่นกัน ทั้งนี้ Komori and Shirai (2001) อ้างถึงอิทธิพลของภาษาแม่ เนื่องจาก 1. งานวิจัยของ Komori and Shirai (2001) ได้ผลลัพธ์ที่แตกต่างจากงานวิจัยก่อนหน้า สิ่งที่แตกต่างอย่างเดียวยะหว่างงานวิจัยเหล่านี้ (ตามที่ Komori and Shirai, 2001 อ้างถึง) คือ ภาษาแม่ของผู้เรียน 2. ผู้เรียนชาวจีนมีแนวโน้มจะลืมไ้ ๗ ลงไปเวลาผันเป็นรูป ๗ เนื่องจากภาษาจีนเป็นภาษาที่มีเสียงวรรณยุกต์ (tonal language) และการออกเสียง ๗ จะไม่นับเป็น 1 จึงหวัะขณะทีภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาที่มีเสียงแบบสูงต่ำ (pitch accent language) ซึ่งต้องมีระยะห่างของจำนวนจังหวะเท่ากัน แต่ทว่าการที่ภาษาแม่ของผู้เรียนแตกต่างกันไม่ได้ส่งผลทำให้ลำดับการเรียนรู้แตกต่างกันเสมอไป (เช่น งานวิจัยของ Dulay and Burt, 1973, 1974) การอ้างถึงอิทธิพลภาษาแม่เพียงเพราะได้ผลลัพธ์ที่แตกต่างออกไปนั้นจึงเป็นการวิเคราะห์ที่

ไม่เพียงพอ นอกจากนี้ ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีเสียงวรรณยุกต์ (tonal language) เหมือนภาษาจีน แต่ทว่าผู้เรียนชาวไทยไม่มีแนวโน้มที่จะสัมผัสได้ ㄅ ลงไป เวลาผันเป็นรูป ㄆ เหมือนอย่างผู้เรียนชาวจีนทำ ในทางกลับกัน ผู้เรียนชาวไทยมีแนวโน้มที่จะผันผิดเป็นรูป ㄆ ㄇ ก่อนข้างมาก จากเหตุผลเหล่านี้ อาจกล่าวได้ว่า น่าจะมีปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้รูป ㄆ ที่งานวิจัยก่อนหน้านี้ยังไม่ได้วิเคราะห์รวมอยู่ด้วย ซึ่งผู้วิจัยจะวิเคราะห์ต่อไปใน 6.2 และ 6.3

6.2 ปัจจัยด้านตำราเรียน

จากผลลัพธ์ที่แสดงในตาราง 7 ด้านบน พบว่าผู้เรียนชาวไทยมากกว่า 80% มีแนวโน้มจะผันผิดเป็นรูป ㄆ ㄇ หรือรูป ㄆ สาเหตุหนึ่งน่าจะมาจากความซับซ้อนของคำกริยาภาษาญี่ปุ่นที่แบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม รวมถึงกฎการผันคำกริยาให้เป็นรูป ㄆ ที่ซับซ้อนและแตกต่างกันไปตามชนิดคำกริยา แต่ทว่า

นอกจากความซับซ้อนของภาษาญี่ปุ่นที่กล่าวไปแล้ว ผู้วิจัยมองว่าอิทธิพลของตำราเรียนก็เป็นสิ่งที่มีอาจมองข้ามได้

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหาในตำรา “อะกิโกะ โตะ โทโมดาจิ” ที่ผู้เรียนชาวไทยใช้ ทั้งในส่วนบทสนทนา ประโยคตัวอย่างรวมถึงการฝึกฝนต่างๆ ตั้งแต่บทที่ 11 (บทแรกที่สอนให้ผันคำกริยาเป็นรูป ㄆ) จนถึงบทที่ 24 (บทที่กลุ่มตัวอย่างเพิ่งเรียนจบ) จากการวิเคราะห์ พบว่าตำราเรียนที่ใช้น่าจะเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ส่งผลทำให้ผู้เรียนชาวไทยผันคำกริยาผิดเป็นรูป ㄆ ㄇ หรือรูป ㄆ ทั้งนี้เนื่องจากในตำราเรียน มีการปรากฏของคำกริยาที่ผันเป็นรูป ㄆ ㄇ และรูป ㄆ มากกว่าคำกริยาที่ผันเป็นรูปอื่นๆ ตาราง 9 แสดงผลการวิเคราะห์ตำราเรียน “อะกิโกะ โตะ โทโมดาจิ” โดยแยกตามคำกริยา

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ตำรา “อะกิโกะ โตะ โทโมดาจิ” แยกตามคำกริยา

คำกริยากลุ่ม 1								คำกริยากลุ่ม 2		คำกริยากลุ่ม 3	
u	ru	tsu	mu	bu	ku	gu	su	iru	eru	suru	kuru
ㄆ			ㄆ		ㄆ	ㄆ	ㄆ	ㄆ		ㄆ	ㄆ
131	116	24	39	7	86	6	49	52	134	66	22
271			46		86	6	49	186		66	22
37.02%			6.28%		11.75%	0.82%	6.69%	25.41%		9.02%	3.01%

จากตาราง 9 พบว่า คำกริยาที่ปรากฏในรูป ㄆ มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ คำกริยา - eru (134 คำ) ลำดับถัดไป ได้แก่ คำกริยา - u (131 คำ) และลำดับที่สาม ได้แก่ คำกริยา - ru (116 คำ) เมื่อพิจารณาแยกตามรูปแบบการผันแล้ว พบว่า คำกริยาที่ผันเป็นรูป ㄆ ปรากฏในตำราเรียนมากที่สุดที่ 37.02% และคำกริยาที่ผันเป็นรูป ㄆ ปรากฏในตำราเรียนมากเป็นลำดับถัดไปที่ 25.41% การปรากฏของรูป ㄆ ㄇ และรูป ㄆ ในตำราเรียนรวมกันแล้วมีมากกว่า 60% ผลลัพธ์นี้สอดคล้องคลึงกับการที่

ผู้เรียนมักจะผันผิดเป็นรูป ㄆ ㄇ และรูป ㄆ มากที่สุด อาจกล่าวได้ว่า ตำราเรียนเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลทำให้ผู้เรียนผันผิดเป็นรูป ㄆ ㄇ และรูป ㄆ เนื่องจากภาษาญี่ปุ่นมีกฎการผันให้เป็นรูป ㄆ ที่หลากหลาย การจะต้องจำกฎการผันคำกริยาที่มีหลายกฎเป็นภาระสำหรับผู้เรียนในระดับต้นอย่างมาก เวลาสับสน ไม่แน่ใจว่าจะต้องผันเป็นรูปอะไร ผู้เรียนชาวไทยจึงมีแนวโน้มจะเลือกผันเป็นรูปใดรูปหนึ่งระหว่างรูป ㄆ ㄇ และรูป ㄆ เพื่อลดภาระดังกล่าว

6.3 ปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้รูป ๗

ปัจจัยด้านคำกริยาเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยอธิบายสาเหตุที่ผู้เรียนชาวไทยมีแนวโน้มจะผันผิดเป็นรูป ๗ หรือรูป ๗ ได้ แต่ทว่าปัจจัยด้านคำกริยาเพียงอย่างเดียวยังไม่สามารถอธิบายสาเหตุทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบการผันผิด ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์ต่อไปว่าคำกริยาชนิดใดที่มักจะผันผิด

เป็นรูป ๗ หรือรูป ๗ ตาราง 10 แสดงผลการวิเคราะห์เฉพาะการผันผิดเป็นรูป ๗ หรือรูป ๗ แยกตามชนิดคำกริยา หนึ่ง รูป ๗ ที่ถูกของคำกริยา - u - ru และ - tsu คือ ๗ ส่วนรูป ๗ ที่ถูกของคำกริยา - iru และ - eru คือ ๗ ด้วยเหตุนี้ในช่องผันผิดของคำกริยาเหล่านี้จึงมีเพียงรูปที่ผันผิดเพียงรูปเดียว

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์เฉพาะการผันผิดเป็นรูป ๗ หรือรูป ๗ แยกตามชนิดคำกริยา

ชนิด	กลุ่ม 1										กลุ่ม 2		กลุ่ม 3			
	u	r	t	m		k		g		s	i	e	su		ku	
		u	s	u		u		u		u	u	u	ru		ru	
ถูก	๗			ん		い		い		し	て		し		き	
ผิด	๗			つ	て	つ	て	つ	て	つ	๗		つ	て	つ	て
	7	51	4	7	12	12	2	3	7	13	1	53	31	13	1	40 15

จากตาราง 10 พบว่า กรณีที่ผู้เรียนผันผิดเป็นรูป ๗ นั้น คำกริยา - iru จะมีจำนวนการตอบผิดมากที่สุด ตามมาด้วยคำกริยา - kuru และคำกริยา - eru ส่วนกรณีที่ผู้เรียนผันผิดเป็นรูป ๗ นั้น คำกริยา - ru จะมีจำนวนการตอบผิดมากที่สุด ตามมาด้วยคำกริยา - kuru สิ่งหนึ่งที่เป็นจุดร่วมกัน

ของคำกริยาที่ผันผิดเหล่านี้ คือ คำกริยาเหล่านี้ลงท้ายด้วยเสียง ru เหมือนกัน ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงนำคำกริยาที่ลงท้ายด้วยเสียง ru ทั้งหมดมาแสดงจำนวนการผันผิดโดยแยกเป็นรูป ๗ และรูป ๗ ในตาราง 11 พร้อมทั้งยกตัวอย่างการผันผิดของผู้เรียนชาวไทยด้วย

ตาราง 11 จำนวนการผันผิดเป็นรูป くて และรูป て ของคำกริยาที่ลงท้ายด้วยเสียง - ru และตัวอย่าง

คำกริยา		รูป て ที่ถูกต้อง	จำนวนที่ตอบผิด แยกตามระดับความสามารถ						รวม
			ต้นล่าง (12)		ต้นกลาง (13)		ต้นสูง (13)		
			って	て	って	て	って	て	
ru	かえる	かえって	-	8	-	8	-	7	23
	しる	しって	-	3	-	6	-	5	14
	きる	きって	-	3	-	2	-	6	11
	はる	はって	-	0	-	2	-	1	3
	ตัวอย่างที่ผันผิด かえる→かえて / しる→して / きる→きて / はる→はて								
iru	みる	みて	7	-	8	-	1	-	16
	たりる	たりて	6	-	5	-	4	-	15
	しんじる	しんじて	5	-	2	-	2	-	9
	かりる	かりて	6	-	3	-	4	-	13
	ตัวอย่างที่ผันผิด mirar→みて / tariru→たりて / 								

จากตาราง 11 พบว่า คำกริยาที่ลงท้ายด้วยเสียง - ru ไม่ได้ผันเป็นรูป て ยกเว้นทุกคำ เช่น ในคำกริยา - ru นั้น คำกริยา “はる” มีแนวโน้มผันผิดน้อยกว่าคำกริยา かえる / しる / きる

อย่างชัดเจน นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่าเมื่อผู้เรียนชาวไทยมีความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นสูงขึ้น ผู้เรียนจะผันคำกริยา - eru และคำกริยา - suru เป็นรูป て ได้ถูกต้องมากขึ้น จึงเป็นเหตุให้มีแนวโน้ม

จะตอบผิदन้อยกว่าคำกริยาดัวอื่น แต่พบว่าการศึกษาเรียนชาวไทยสับสนคำกริยา - ru คำกริยา - iru และคำกริยา - kuru เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเลือกตอบผิदनเป็นรูป ๖๖ หรือรูป ๖ ได้อย่างไรนั้น ยังไม่เป็นที่กระจ่าง นอกจากนี้ คำกริยา - eru และคำกริยา - suru ต่างก็ลงท้ายด้วยเสียง ru เหมือนกัน แต่เพราะเหตุใดผู้เรียนชาวไทยจึงผิदनน้อยกว่าคำกริยา - ru คำกริยา - iru และคำกริยา - kuru สาเหตุหนึ่งที่ทำให้การผิदनเป็นรูป ๖ ของผู้เรียนชาวไทยมีความหลากหลายตามที่กล่าวมาน่าจะมาจากการศึกษาในภาษาญี่ปุ่นลงท้ายด้วยเสียง ru เป็นจำนวนมาก จึงทำให้ผู้เรียนชาวไทยเกิดความสับสนผู้เรียนกลุ่มนี้จึงสร้างกฎบางอย่างขึ้นเพื่อแก้ไขความสับสนนี้ ผลจากการวิเคราะห์คำตอบที่ถูกและผิदनของผู้เรียนพบว่าผู้เรียนชาวไทยกลุ่มนี้มีแนวโน้มประยุกต์ใช้กฎ 3 ข้อ ดังต่อไปนี้เวลาผิदनเป็นรูป ๖

1. หากคำกริยานั้นลงท้ายด้วยเสียง ru ผู้เรียนจะพิจารณาว่าคำกริยานั้นเป็นคำกริยากรุ่ม 1
2. หากคำข้างหน้า ru เป็นเสียง “e” ผู้เรียนจะพิจารณาว่าคำกริยานั้นเป็นคำกริยากรุ่มที่ 2
3. ผู้เรียนมีแนวโน้มจะเลือกรูปที่มีความคุ้นชินในการผันเป็นรูป τ มากกว่า

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้เรียนทุกระดับ ระดับ
ละ 4 คน เพิ่มเติมเพื่อวิเคราะห์สาเหตุเหล่านี้ จาก
การสัมภาษณ์พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่มีแนวโน้มเข้าใจ
ว่าคำกริยาที่ลงท้ายด้วยเสียง ru เป็นคำกริยากลุ่ม 1
ด้วยเหตุนี้ เมื่อผู้เรียนเห็นคำกริยาในรูปพจนานุกรม
นั้นลงท้ายด้วย ru จึงผันเป็นรูป くて โดยไม่ใส่ใจ

รูปสุภาพที่อยู่ในแบบทดสอบด้วย หลักฐานอย่างหนึ่ง
ที่สนับสนุนผลสัมภาษณ์นี้มาจากการผันคำกริยา
- suru และคำกริยา - kuru ผิด เวลาผู้เรียนชาวไทย
ผันคำกริยากลุ่มนี้ผิด ผู้เรียนจะผันเป็น <る→<
って/くて หรือ <する→<すって/すて ซึ่งเป็น
การตัด ru ตัวสุดท้ายออกแล้วเติมรูป <って หรือ
รูป <て ลงไปเท่านั้น ผู้เรียนบางส่วนที่ให้สัมภาษณ์
กล่าวว่า “คำกริยาที่มี ru ต่อท้าย ก็ต้องตัด ru แล้ว
เติม <って ลงไป” จากคำกล่าวนี้สามารถตีความได้
ว่าคำกริยาที่ลงท้ายด้วยเสียง ru มีเป็นจำนวนมากและ
ผู้เรียนเกิดความสับสนว่าคำใดเป็นคำกริยากลุ่มไหน
ผู้เรียนจึงแก้ปัญหาด้วยการตีความว่าคำกริยาที่ลงท้าย
ด้วยเสียง ru ทุกตัวเป็นคำกริยากลุ่ม 1 เพื่อให้ง่ายต่อ
การผันและการทำความเข้าใจ⁶

กฎที่อธิบายไว้ในด้านบนนี้สามารถอธิบายสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนชาวไทยกลุ่มนี้ผันคำกริยา - iru คำกริยา - kuru คำกริยา - eru และคำกริยา - suru ผิดเป็นรูป ㄅ ㄆ ได้ แต่ทว่า ไม่สามารถอธิบายสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนชาวไทยผันคำกริยา - ru ผิดเป็นรูป ㄆ ㄇ ได้ หากผู้เรียนชาวไทยกลุ่มนี้สร้างกฎง่าย ๆ อย่าง การตัด - ru แล้วเติม ㄅ ㄆ ลงไป คำกริยา - ru ก็ไม่ควรมีการผันผิดเป็นรูป ㄆ เกิดขึ้น สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนชาวไทยไม่ได้สร้างกฎง่าย ๆ เพียงแค่ เจอคำกริยาที่ลงท้ายด้วยเสียง ru แล้วจะตัด ru ตัวสุดท้ายออกแล้วเติมรูป ㄅ ㄆ เท่านั้น แต่ผู้เรียนชาวไทยกลุ่มนี้ยังมีกฎประยุกต์กฎอื่นๆ ร่วมด้วย

ผู้วิจัยมองว่า เวลาผันเป็นรูป τ ผู้เรียนชาวไทยได้มีการเพิ่มกฎเข้าไปเพื่อพิจารณาเพิ่มเติม

⁶ อนึ่ง กรณีของ – suru พบว่า ผู้เรียนระดับต้น-ล่างเท่านั้นที่ผันผดโดยเติมรูป っ และรูป っ ลงไป แต่เมื่อระดับความสามารถทางภาษาผู้ป็นสูงขึ้น พบว่าจำนวนที่ผันผดลดน้อยลงจนแทบจะไม่ปรากฏ เมื่อสัมผัสกับผู้เรียนระดับต้น-กลางและต้น-สูง พบว่า ผู้เรียนเหล่านี้ใช้วิธีสังเกตคำที่อยู่หน้า – suru หากคำๆ นั้นเป็นคำที่ตนเองรู้จัก (เช่นคำนับแล้วเรียนหรืออธิบาย) ผู้เรียนก็จะเข้าใจได้ว่าคำกริยาที่ลงท้ายด้วย – suru นี้ เป็นคำกริยากลุ่ม 3 จึงอาจกล่าวได้ว่า ระดับความสามารถทางภาษาที่สูงขึ้นทำให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีสังเกตคำกริยา กลุ่ม 3 ได้ทันที

ว่าจะผันเป็นรูป っ て หรือรูป て ดี เมื่อวิเคราะห์ คำกริยา - ru ทั้ง 4 คำ (かえる、しる、きる และ はる) จะพบว่า “かえる” มีแนวโน้มแตกต่าง จากคำกริยาตัวอื่นๆ เนื่องจากข้างหน้า ru เป็นเสียง “e” จึงมีความเป็นไปได้ว่าจากรูปและเสียงที่แสดง ผู้เรียนชาวไทยอาจเข้าใจว่าคำกริยานี้เป็นคำกริยา กลุ่ม 2 (ทั้ง ๆ ที่หากสังเกตรูปสุภาพที่อยู่ด้านข้าง จะทราบ ทันทีว่าคำนี้เป็นคำกริยา กลุ่ม 1) ด้วยเหตุนี้ ผู้เรียน จึงได้ปฏิบัติตามคำอธิบายในตำราที่เขียนไว้ว่าเวลา จะผันคำกริยา - eru (ซึ่งเป็นคำกริยา กลุ่ม 2) เป็น รูป て จะต้องตัด ru ทั้งแล้วเติม て เข้าไปด้านท้าย หลักฐานอย่างหนึ่งที่สนับสนุนแนวคิดนี้มาจากการผัน คำกริยาที่ลงท้ายด้วย - eru ผิดน้อยกว่าคำกริยาที่ ลงท้ายด้วย - iru เป็นจำนวนมาก (โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “おしえる”) การที่คำกริยานั้นปรากฏเป็นเสียง - eru ชัดเจน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจว่าคำกริยานี้เป็นคำ กริยา กลุ่ม 2 ผู้เรียนชาวไทยจึงผัน “かえる” โดย การตัด - ru ออกแล้วเติม て เข้าไปผิดมากที่สุด ในคำกริยาทั้ง 4 คำในกลุ่มนี้

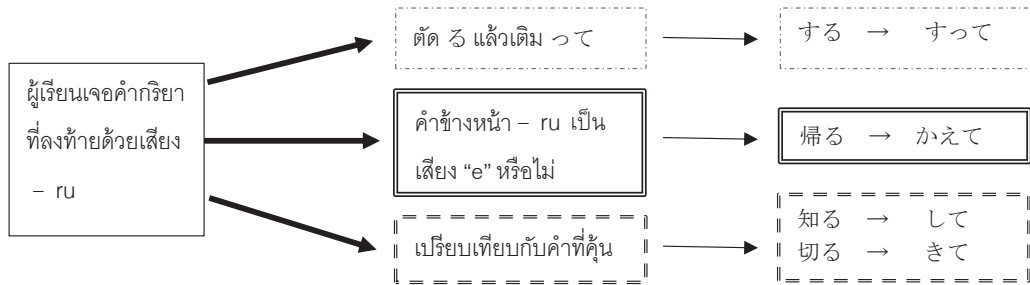
นอกเหนือจากกฎที่ระบุไปข้างต้นทั้ง 2 กฎแล้ว ผู้วิจัยพบว่าผู้เรียนยังมีแนวโน้มจะเลือกผัน เป็นรูป て ที่มีความคุ้นชินมากกว่าด้วย ดังจะเห็นได้ จากกรณีของคำกริยา “しる” และ “きる” กรณีของ คำกริยา “しる” และ “きる” (กลุ่ม 1) นั้น พบ ว่า เมื่อตัด - ru ของคำกริยาเหล่านี้ออกแล้วเติม て เข้าไป จะได้เป็น “して” และ “きて” ซึ่งเหมือนกับ รูป て ของคำกริยา กลุ่ม 3 พอดี เมื่อสัมภาษณ์ ผู้เรียนจากทุกระดับ พบว่า แม้จะผันคำกริยา “しる” และ “きる” ผิด ผู้เรียนทุกคนยังเข้าใจว่าตนเองผัน คำกริยาเหล่านี้ได้ถูกต้อง

จากการสัมภาษณ์ผู้เรียนชาวไทย พบว่า ผู้เรียนคิดว่าคำกริยาที่ตนเองผันผิดเป็น “して” และ “きて” คือคำที่ผู้เรียนมักจะพบเจอบ่อย ๆ ในตำรา เรียนรวมถึงคำสั่งจากอาจารย์ผู้สอน เช่น してください (กรุณาทำ) / きてください (กรุณามา) จึงมีความเป็นไปได้ว่าเวลาที่ผู้เรียนกำลังจะประยุกต์ ใช้กฎตัด ru ทั้งแล้วเติมรูป っ て เข้ากับคำกริยานั้น ผู้เรียนได้ลองเปรียบเทียบโดยลองเติมรูป っ て และ รูป て เข้าไปที่คำนั้นๆ แล้วพบว่า เมื่อเติม っ て ลงไป จะได้คำว่า “して” และ “きて” ซึ่งเป็นรูปที่ถูกต้องแต่ผู้เรียนไม่มีความคุ้นชิน ขณะที่เมื่อ ผู้เรียนลองเติม て ลงไปจะได้เป็น “して” และ “きて” ซึ่งเป็นรูปที่ผิดแต่ผู้เรียนมีความคุ้นชิน มากกว่า ผู้เรียนจึงเลือกผันเป็นรูป “して” และ “きて” แทน⁷

หลักฐานอย่างหนึ่งที่สนับสนุนแนวคิด ข้างต้นนี้อยู่ที่การผันคำกริยา “はる” ผิดน้อยกว่า คำกริยาอื่นๆ (かえる、しる、きる) อย่างชัดเจน ทั้งๆ ที่เป็นคำกริยา - ru เหมือนกัน ผู้วิจัยมองว่า ผู้เรียนชาวไทยได้ลองประยุกต์ใช้กฎคำข้างหน้า “る” เป็นเสียง “e” รวมถึงกฎเปรียบเทียบโดยลองเติม รูป っ て และ รูป て เข้าไปแล้วพบว่าไม่มีกฎใดที่ ผู้เรียนสร้างขึ้นสอดคล้องกับการผันคำกริยาตัวนี้ ด้วยเหตุนี้ ผู้เรียนจึงตระหนักว่าคำกริยา “はる” เป็น คำกริยา กลุ่ม 1 และจะต้องผันโดยการเติมรูป っ て ลงไป จึงทำให้มีอัตราการตอบผิดน้อยกว่าคำกริยา อื่นๆ ในชนิดเดียวกัน

จากคำอธิบายข้างต้น อาจกล่าวได้ว่าผู้เรียน ชาวไทยมีกฎการผันคำกริยาที่ลงท้ายด้วยเสียง - ru โดยสามารถสรุปเป็นภาพได้ดังนี้

⁷ ความถี่ของคำกริยา する (กลุ่ม 3) ที่ปรากฏเป็นรูป して จากทุกส่วนในตำราเรียน มี 23 คำ แต่หากรวมกรณีที่ปรากฏ ร่วมกับคำจินตนาหน้าด้วยจะมีทั้งสิ้น 66 คำ ส่วนความถี่ของคำกริยา くる (กลุ่ม 3) ที่ปรากฏเป็นรูป きて มีทั้งสิ้น 17 คำ ความถี่ของคำกริยา しる (กลุ่ม 1) ที่ปรากฏเป็นรูป して มี 9 คำ ส่วนความถี่ของคำกริยา きる (กลุ่ม 1) ที่ปรากฏเป็นรูป きて มีเพียง 7 คำ

7. ข้อสรุปและข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

ผลการศึกษาของงานวิจัยนี้พบว่า อิทธิพลจากตำราเรียนส่งผลทำให้ผู้เรียนชาวไทยผันผิดเป็นรูป っ て และรูป 7 มากกว่ารูปอื่นๆ นอกจากนี้ จากการที่คำกริยาในภาษาญี่ปุ่นลงท้ายด้วยเสียง - ru เป็นจำนวนมาก ทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสน ผู้เรียนชาวไทยจึงได้สร้างกฎบางอย่างเพื่อจัดการกับความซับซ้อนนั้น เช่น การตัด - ru ทิ้งแล้วเติมรูป っ て เข้าไปด้านหลัง หรือการนำสิ่งที่ได้เจอบ่อยๆ ในบทเรียนมาประยุกต์ใช้เวลาผันเป็นรูป 7 เป็นต้น อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาภาษาญี่ปุ่นอยู่ในโรงเรียนเดียวกัน ทำให้จำนวนผู้ให้ความร่วมมือที่ตรงตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นมีจำนวนไม่มาก งานวิจัยต่อจากนี้ควรประยุกต์ใช้ข้อสอบวัดระดับที่เป็นมาตรฐานในการแบ่งระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียน เพื่อจะได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากจากหลากหลายสถาบันได้อีกทั้ง งานวิจัยต่อจากนี้ควรให้ความสำคัญกับคำกริยาที่ลงท้ายด้วยเสียง - ru โดยแบ่งกลุ่มให้ละเอียดมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและพิสูจน์ปัจจัยต่างๆ ที่งานวิจัยนี้ได้นำเสนอไปอีกครั้ง

บรรณานุกรม

- Dulay, H. C. and Burt, M. K. (1973). Should we Teach Children Syntax?. *Language Learning*, 23, 245-258.
- Dulay, H. C. and Burt, M. K. (1974). Errors and Strategies in Child Second Language Acquisition. *TESOL Quarterly*, 8-2, 129-136.
- Komori, S. and Shirai, J. (2001). Developmental Sequence Study of the “Te-form”. *Journal of the College of International Studies*, 26, 123-136.
- Tamaoka, K. and Ikeda, F. (2010). Whiskey or Bhiskey?: Influence of First Element and Dialect Region on Sequential Voicing of Shoochuu. *Gengo Kenkyu*, 137, 65-79.
- Vance, T. (1987). *An Introduction to Japanese Phonology*. New York: State University of New York Press.
- 坂本正 (1993) 「英語話者における「て形」形成規則の習得について」『日本語教育』80, 125-135.
- 迫田久美子 (2002) 『日本語教育に生かす第二言語習得研究』アルク
- 初相娟・玉岡賀津雄・大和裕子 (2012) 「初級中国人日本語学習者のテ形習得」『日本教科教育学会誌』35, 63-72.
- 長友和彦 (1997) 「動詞テ形にかかわる音韻規則の習得と言語の普遍性」『第二言語としての日本語の習得研究』1, 1-7.